परिवर्तनको लागि

क्राईम अपरेशन

CRIME OPERATION साप्ताहिक

❑ वर्ष १२ ❑ अंक ४० २०८१ जेष्ठ १३ आईतवार Sunday 26, MAY 2024 ❑ पृष्ठ: ६, ❑ मूल्य रु. १०/-

नेपाल खानेपानी संस्थान
शाखा कार्यालय, विराटनगर

सूचना

गर्मी, सुख्खा याम बढे सँगै जमिन मुनीका पानीका सतह घटिरहेकोले गर्दा पानी उत्पादन कम हुन गई वितरण प्रणालीमा समस्या भएको जानकारी गराउदै वितरण गरिएको पानी सहि सदुपयोग गरि दिनु हुन अनुरोध छ, साथै कहि कतै पाईप लिकेज भई पानी खेर गईरहेको देख्नु भएमा कार्यालयलाई जानकारी गराय दिनु होला ।

पानी उमालेर र फिल्टर गरेर मात्र प्रयोग गर्ने बानी बसालौं ।

रंगेली नगरपालिकाको जनप्रतिनिधी र कर्मचारीद्धारा सेवा ग्राहीलाई दुर्व्यवहार

विराटनगर। मोरंगको रंगेली नगरपालिका जनप्रतिनिधी र कर्मचारी मिलेर एक यूवालाई दुर्व्यव्यवहार रहस्य खुलेको छ।

रंगेली नगरपालिका वडा नं. ६ को गणेश सहनीले विराट नगरमा पत्रकार सम्मलेन गरी आफ्नुमाथि जनप्रतिनिधी रंगेलीका नगरप्रमुख एवंम् न्यायक समितिका संयोजक भुमा कुमारी पराजुली र कर्मचारी उजुरी प्रशासक पशुपति लाल दासले बारम्बार गाली-गलौच गरी दुर्व्यवहार गरेको आरोप लगाएको हो ।

सहनीले भने मैले आफ्नो हक भोगको जग्गा सम्बन्धि मुद्दा लिएर जाँदा न्यायिक समिति संयोजक पराजुलीले जग्गा सम्बन्धि विवाद हाम्रो क्षेत्राधिकार भित्र पर्दैन भने तर केही दिन पछि सोही किसिमको मुद्दा मेरो बुवा जागरेश्वर सहनी माथि हाल्न आएपछि सो मुद्दा दर्ता भयो। उक्त मुद्दामा मेरो नाम नभएपनि उजुरी प्रशासक पराजुलीले धाक धम्की दिदै फोनमार्फत बोलाएको सहनीले वताए।

सोही ठाउँबस्ने बुधनी देवी सहनीले मेरो नाम समेत जोडेर सिमानाको रुख, विरुवा असर गरेको भन्दै रंगेली नगरपालिकामा उजुरी दर्ता गराएका थिए। उजुरीमा दावी गरेको रुख विरुवा र जग्गा मेरो नभएकोले त्यसैमा मेरो कुनै संलग्नता छैन तरपनि प्रतिउत्तर लिएर जाँदा पराजुली र दासले तथानाम गाली गरेको र सो मुद्दामा सर्जमिन जाँदा त्यसमा मेरो संलग्नता छैन तर पनि म माथि उजुरी गऱ्यो उजुरी कर्तालाई अब के गर्नु हन्छ भनी प्रश्न गर्दा उजुरी

वांकी अन्तिम पेजमा...

स्वास्थकर्मीलाई कारवाही गर्न पिडितको माग

विराटनगर। विराटनगर-६ घर भएकी ७२ वर्षीया समसा बेगामको उपचारको क्रममा मृत्यु भएपछि कोशी अस्पताल शुक्रवार तनावग्रस्त भएको थियो ।

विरामीका आफन्तहरुले उपचारमा ढिलासुस्ती र आइसियूमा नराखि उपचार गरेको कारणले विरामीको मृत्यु भएको आरोप लगाउँदै अस्पतालमा नाराबाजी गरेका छन् । उनीहरुले उपचारमा ढिलाइ गर्ने चिकित्सक र नर्सलाई कारवाही गरिनुपर्ने माग राख्दै प्रर्दशनमा उत्रिएको थियो ।

स्वासप्रश्वासमा समस्या भएपछि बेगामलाई आज दिउँसो कोशी अस्पतालको आकस्मिक कक्षमा उपचारको लागि ल्याएको थियो । आकस्मिक कक्षमा खटिएका चिकित्सकले तत्काल आइसियूमा राखेर विरामी उपचार गरिनुपर्ने सुझाब दिए । विरामीलाई आइसियूमा राखेर उपचारको लागि रेफर पनि गरिदिए। तर, १२ वेडको कोशीको आइसियू जहिले प्याक हुने गरेको छ। आज पनि आइसियूको शैय्या विरामीले भरिएको थियो । आइसियूमा दुई वटा बेड आकस्मिक रुपमा शल्यक्रिया गरेर राखिने विरामीको लागि दुई वटा बेड छुट्याएको हुन्छ ।

एमेरजन्सीको लागि प्रसूती वार्ड र सर्जरीबाट आएका विरामीको लागि गरी दुई वटा बेड आइसियूमा राखिएको हुन्छ। उक्त बेडमा विरामी नराखी उपचार गर्दा बेगमको ज्यान गएको वेगमको परिवारका आरोप थियो ।

वांकी अन्तिम पेजमा...

पाँच वर्षदेखि आठ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकालाई आजदेखि आईपीभी खोप

विराटनगर । देशव्यापी रुपमा ५ वर्षदेखि ८ वर्ष उमेर समूहका करीब १४ लाख बालबालिकालाई आउँदो आजदेखि जेठ २६ गते सम्म पोलियो विरुद्धको आईपीभी खोप अभियान संचालन हुँदैछ ।

सोही अभियानको बारेमा जानकारी गराउन स्वास्थ्य कार्यालय मोरंगले जिल्ला खोप समन्वय समितिका पदाधिकारी एवं संचारकर्मीहरुको लागि अभिमुखिकरण गरेका छन् । सोही अभिमुखिकरणमा मोरंग जिल्ला भर खोप अभियानमा ५२ हजार ३ सय ५२ बाल बालिका लाई खोप लगाउने वताएका थिए।

मोरंग जिल्लाको १ महानगरपालिका ८ नगर पालिका र ८ गाउँपालिका गरी जम्मा १७ पालिकामा ६ सय ७२ बटा केन्द्रबाट ५ देखि ८ बर्षका बालकालिकाहरुलाई खोप लगाउने व्यवस्था मिलाएको छ । उक्त खोप अभियानमा १ हजार ६७ विद्यालयलाई समेटिएको छ । जम्मा खोप दिने ७ सय ८३ जना स्वास्थ्य कर्मी र १ हजार ७८ जना स्वयसेवक रहनेछ । १ सय ६४ सुपरिवेक्षक (पालिका स्वास्थ्य संस्था) रहने छ । उक्त अभियानमा शिक्षक र स्वास्थ्य कर्मी गरी १ हजार ६ सय ७९ जना रहने छ ।

उक्त अभियानमा मिक्लाजुङबाट १ हजार ४ सय ८२, लेटाङ २ हजार २ सय ७७, केरावारी १ हजार ६ सय ६८, सुन्दरहरैचा ८ हजार ६ सय ४, बेलबारी ४ हजार ३

वांकी अन्तिम पेजमा...

वनजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको संरक्षण सम्बन्धी डिभिजन वन कार्यालय, मोरंङ्गको अत्यन्त जरुरी सूचना

वनजंगल र वन्यजन्तुहरुको संरक्षण गर्नु हामी सबैको कर्तव्य हो । राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ बमोजिम स्वीकृति नलिई कुनैपनि वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गी पाल्नु हुँदैन वन्यजन्तुलाई कुनै तरिकाले लखेट्ने, पक्रने, दुःख दिने, मार्ने वा सो गर्न प्रयत्न गर्ने वा त्यसको शरिरको कुनै अङ्ग झिक्ने वा नष्ट गर्ने वा त्यसको अण्डा, गुँड झिक्ने, नष्ट गर्ने वा खलबल गर्ने एवं आखेटोपहार ओसारपसार वा खरिद बिक्री गर्नु गराउनु दण्डनीय अपराध हो । यस्तो कार्य गर्ने व्यत्तिलाई पाँच लाख रुपैयाँ देखि दश लाख रुपैयासम्म जरिवाना वा पाँच वर्ष देखि पन्ध्र वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुने कानुनी प्रावधान रहेको व्यहोरा जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

डिभिजन वन कार्यालय मोरंग

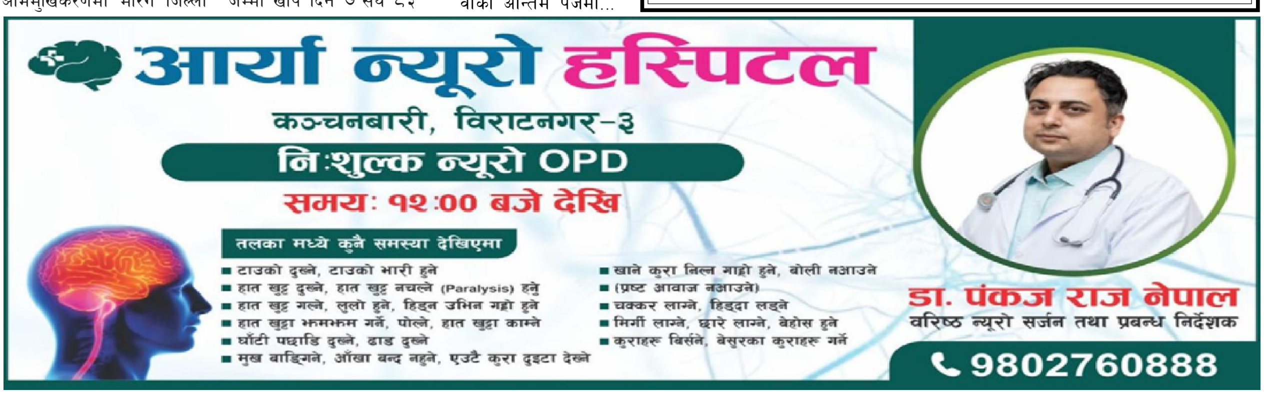

रंगेली...

प्रशासकले त्यहां पनि लुच्चा, फट्हा जस्तो शब्द प्रयोग गरेको हुँदा पराजुली र दास माथि गाली वेइजजतीको उजुरी लिएर रंगेली नगरपालिकाका प्रमुख दिलीप कुमार अग्रवालकोमा गएको थिए ।

तर प्रमुख अग्रवालले पनि मलाई नै उल्टै गाली गलौच गरी मोवाईल फुटाई दिएको थियो । त्यस पश्चात प्रहरीलाई बोलाई पक्राउ गरी हिरासतमा राख्न आदेश दिएको थियो । तर मैले कुनै गल्ती नगरेकाले प्रहरीले मलाई समातेन्न सहनीले वताए ।

त्यसैले म माथि जन प्रतिनिधी र कर्मचारीले गत चैत ९ गते र बैशाख १८ गते गरेको दुर्व्यवहारको सिसी टिभीको फुटेज सार्वजनिक गरी मैले गल्ती गरेको छु भने म जस्तो सुकै सयाज भोग्न तयार छु । यदि म माथि दुर्व्यवहार भएको छ भने दुर्व्यवाहार गर्ने माथि सम्बन्धित निकायले कारवाही गरोस भनी मेरो माग रहेको सहनीको भनाई छ ।

पाँच...

सय ९२, कानेपोखरी २ हजार २ सय ७९, पथरीशनिश्चरे ४ हजार ३ सय १२, उर्लाबारी ४ हजार ८ सय २२, रतुवामाई ३ हजार ७ सय १, सुनबर्षि ३ हजार ६ सय १, रंगेली २ हजार ९ सय ८, ग्रामथान १ हजार ७ सय ५७, बुढीगंगा २ हजार ९ सय ४, विराटनगर १८ हजार ८ सय ६४, कटहरी २ हजार ५ सय ७८, धनपालथान, ३ हजार ५ सय ३८, जहदा ३ हजार १ सय ६६ लक्षित बालबालिकाको सहभागी हुने अनुमान गरिएको स्वास्थ्य कार्यालय मोरंगका प्रमुख डा. सुरेश महताले जानकारी गराए ।

खोप अभियान सफल बनाउन स्वास्थ्य कार्यालय मोरङले स्थानीय जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी, स्वयंसेवक, खोपकर्मी र शिक्षकहरूलाई यस अघि नै अभिमुखीकरण गराई सकेको छ । उक्त अभियान विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिकालाई विद्यालयमै खोप दिइनेछ भने अरूलाई बाह्य केन्द्रबाट खोप प्रदान गरिनेछ ।

उक्त अभिमुखिकरणमा जिल्ला समन्वय समिमिका उपप्रमुख उषा झा, स्वास्थ्य निर्देशनालय धनकुटाका खोप अधिकृत भरत भण्डारी, स्वास्थ्य कार्यालय मोरङका स्वास्थ्य अधिकृत उत्सव पोखरेलको उपस्थिति रहेको थियो । स्वास्थ्य निर्देशनालय धनकुटाका खोप अधिकृत भरत भण्डारीले खोपका बारेमा संचारकर्मी लगायतका सहभागीहरुलाई खोपको बारेमा जानकारी गराएका थिए ।

जिल्ला खोप समन्वय समितिका पदाधिकाारी एवं संचारकर्मीहरुको लागि अभिमुखिकरण जिल्ला खोप समन्वय समितिका अध्यक्ष अजम्बर राईको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको थियो ।

स्वास्थ्यकर्मी...

समयमै आइसियूमा लगेर उपचार नगर्ने चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई कारवाहीको गरिनुपर्ने माग राख्दै विरामीका आफन्त शव बुझेका छैनन् ।

सोही विषयको समाचार संकलन गर्न पुगेका लार्यभ न्यूज रफ्ताका पत्रकार सोनु दासलाई डाक्टर फरवार्डले दुर्व्यवहार गरेको र सोही क्रममा क्यामरा पर्सन कपलेश यादव घाईते भई न्यूरो अस्पतालमा उपचार भई रहेको छ । पत्रकार माथि दुर्व्यव्यवहार र कुटपिट गर्नेलाई कडा कारवाही गर्न संघ संगठनहरुले माग गरेका छन् ।

जागिर लगाई दिन्छु भन्दै लाखौ रकम ठगी

विराटनगर । प्रहरीमा जागिर लगाई दिने प्रलोभन देखाई ठगी गर्ने एक जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

पक्राउ पर्नेमा जिल्ला मोरङ कटहरी गाउँपालिका वडा नं.३ बस्ने ४५ बर्षिय पन्चु पासवान रहेका छ । पासवानले जिल्ला मोरङ कटहरी गाउँपालिका वडा नं. ५ बस्ने सम्पतलाल झागडको छोरा राज कुमार उराँवलाई नेपाल प्रहरीको कार्यालय सहयोगी पदमा जागिर लगाई दिन्छु भनि रूपैया ३ लाख ३० हजार नगद लिई ठगी गरेको थियो ।

ठगी गरेको कसूरमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङबाट खटिएको प्रहरी टोलीले पासवानलाई पक्राउ सम्मानित मोरङ जिल्ला अदालतबाट दिन ५ (पाँच) म्याद थप गरी थप अनुसन्धान कार्य भई रहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

NO SMOKING

वडावासीहरूमा हार्दिक अनुरोध

- व्यक्तिगत घटना (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद) जस्ता कार्यहरू ३५ दिनभित्रै दर्ता गरौं ।
- वडामा बुझाउनु पर्ने सबै प्रकारका करहरु समयमा बुझाई सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।
- वडाभित्र रहेका धार्मिक मठ मन्दिर, गुठी, ऐतिहासिक सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र सम्वर्द्धन गरौं
- घर निर्माण कार्य गर्दा इजाजत लिएर मात्र निर्माण गरौं ।
- अनुमति लिएर मात्र पसल तथा अन्य व्यवसाय सञ्चालन गरौं र समयमा नै नवीकरण गरौं ।
- बजार र सार्वजनिक क्षेत्रमा जथाभावि निर्माण सामग्री नराखौं ।
- अनाधिकृत रुपमा सवारी साधन पार्किङ नगरौं, ट्राफिक नियमको पालना गारौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऔं, साबुनपानीले हात धोऔं, स्वस्थ खानेकुरा खाऔं, निरोगी बनौं र बनाऔं ।

अर्जुन गिरी (वडा अध्यक्ष)
विराटनगर महानगरपालिका वडा नं. १० को कार्यालय

तातोहावा 'लु' का असर तथा लक्षण

- हृदयको गति तीब्र हुने,
- स्वासप्रश्वास र रक्तचाप कम हुने,
- शरीरबाट पसिना ननिस्कने,
- टाउको अध्याधिक खुख्ने,
- चक्कर लाग्ने, अचेत हुने,
- १००.४ डिग्री फरेनहाइट भन्दा बढी ज्वरो आउने,
- छाला सुख्खा, रातो र तातो हुने,

यस्ता असरहरू देखिएमा तुरुन्त नजिकैको अस्पताल जाऔं ।

नेपाल सरकार, विज्ञापन बोर्ड

विराटनगर महानगरपालिकाको सूचना

- ❐ मिसावट गरिएका, सडेगलेका तथा अस्वस्थकर खानेकुराहरु नखाऔं ।
- ❐ उपभोक्ता हित संरक्षणमा चनाखो बनौं ।
- ❐ छाला भएको मासु नखाऔं र विक्री तिवरणमा समेत निरुत्साहित गरौं ।
- ❐ आखद रंग प्रयोग गरेका खाद्य पदार्थहरुको उपभोग बहिस्कार गरौं ।
- ❐ छाडा चौपायाको नियन्त्रण गरौं , घरपालुवा चौपायाहरु छाडा नछाडौ ।
- ❐ सडक तथा पेटीकीनयारामा आवागमन अवरोध हुने गरी निर्माण समाग्री नराखौं तथा व्यापार व्यवसाय नगरौं ।
- ❐ बसोबास स्थल, टोलमा व्यवसायिकरुपमा पशुपालन कुखुरा पालन गर्दा छरछिमेकमा असर नपर्ने गरी पालौं ।
- ❐ सवारी साधनहरु तोकिएको स्थानमा मात्र पार्किङ्ग गरौं ।
- ❐ बालबालिकालाई काममा हैन विद्यालय पठाऔं ।
- ❐ बालश्रम शोषणविरुद्धको आचारसंहिता पालना गरौं बालश्रम शोषण मुक्त नगरको स्थापना गरौं।
- ❐ बालश्रम शोषण समाजिक अपराध हो ।
- ❐ विराटनगर उपमहानगरपालिका क्षेत्रका प्रत्येक घरलाई बालसंक्षणगृहको रुपमा स्थापित गरौं।
- ❐ सार्वजनिक स्थलमा जतातती फोहोरमैला नफालौं ।

पूर्वाधार विकास कार्यालय विराटनगर, मोरंग

पूर्वाधार विकास कार्यालयको जनहितमा जारी सन्देश

- सडकमा घरपालुवा चौपायाहरू बेवारिसे अवस्थामा नछोडौं ।
- सडकको दायाँ-बायाँ रुख विरुवा रोपौं ।
- ढुङ्गा, बालुवा गिट्टी, रड इत्यादी निर्माण सामग्रीहरु सडकपेटीमा नथुपारौं ।
- घर बनाउँदा नेपाल सरकाको मापदण्डअनुसार सडक छोडेर बनाऔं ।
- निर्माण सामग्री बोक्ने ट्याक्टर, टिपर, ट्रकहरूले माटो बालुवा, गिट्टी ढुवानी गर्दा सडकमा झार्दै ढुवानी नगरौं ।
- सडकको दायाँ बाँयामा क्षति हुनेकुनै पनि काम नगरौं ।
- सडकमा फोहोर मैला दुर्गन्धित हुने कुनै पनि वस्तु नफालौं ।
- सडक, बाटो तपाई हाम्रो साझा सम्पत्ति हो त्यसैले संरक्षण गरौं ।
- सुरक्षित तथा भुकम्प प्रतिरोधी आवास निर्माण गरौं ।
- सडकको सुरक्षा नै सुरक्षित यात्रा सुनिस्चित गर्नु हो ।
- दिगो र बलियो भौतिक संरचनामा जोड दिऔं ।
- प्राविधीकको निगरानीमा भौतिक संरचना निर्माण गरौं ।
- दिगो सडक, पुल, पुलेसा, भवन निर्माण हाम्रो सरोकार जोखिम रहित पुर्वाधार सेवा प्राप्ती नागरीक अधिकार ।
- आफ्नो गाउँटोलमा सञ्चालन हुने विकास निर्माणमा सहभागी बनी विकासको हरेक काम कारबाही जानकारी राखौं ।
- विकास निर्माण कार्यक्रममा जनसहभागिता जुटाऔं ।

परिवर्तनको लागि क्राईम अपरेशन Crime Operation साप्ताहिक
प्रवन्ध निर्देशक : हिरालाल साह ९८४२२०५८१६ सम्पादक/प्रकाशक : श्याम सुन्दर सुतिहार ९८४२०२७१४२,९८०७३५२२१३ कार्यालय विराटनगर-११ कम्प्युटर लेआउटःविजय कु.मण्डल
मुद्रकःबाबा प्रिण्टर्स अफसेट प्रेस, विराटनगर-७ इमेलःcrimeopration@gmail.com

सम्पादकीय

स्वतन्त्र प्रेसमाथि प्रहार

नेपालको संविधान २०७२ ले पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताको अनुभति गराएपनि वेला बखतमा स्वतन्त्र प्रेसमा प्रहार हुँदै आएको छ। सोही क्रममा मंगलबाल कान्तिपुर मिडिया ग्रुपको अध्यक्ष कैलाश सिरोहियालाई नागरिकताको विषय लिएर सरकारले पक्राउ गरको छ। धनुषा जिल्ला अदालतबाट कीर्ते नागरिकता सम्बन्धी मुद्दामा पक्राउ पुर्जी जारी गरी पक्राउ गरिएको थियो। पहिलो पटक अनुसन्धानको लागि ३ दिनको म्याद थप गरिएको थियो। दोस्रो पटक ३ दिनको म्याद थप गरेपछि अनुसन्धान थालेको थियो। सिरोहियाको अचानक स्वस्थ्यमा गडवडी आएका कारण अहिले अस्पताल उपचार गराई रहेको छ।

सिरोहियाले वि.स. २०३६ सालमा शुरुमा लिएको नागरिकता र पछि २०५७ सालमा लिएको प्रतिलिपीमा कैफियत देखिएको भन्दै सरकारले मुद्दा चलाएको हो। सिरोहियाले गल्ती गरेको छ वा अपराध गरेको छ भने मुद्दा चलाउनु पर्छ तर सरकारले अचानक मिडिया हाउसबाटै पक्राउ गर्नु भनेको स्वतन्त्र प्रेस माथि प्रहार हो। आज कान्तिपुर मिडिया माथि प्रहार भएका छ भोली अर्कोमा प्रहार हुन्छ। कसैको बारेमा लेखेकै आधारमा प्रतिसोद्ध साधनु कदापि उचित होईन।

सिरोहियाको पक्राउ पछि सरकारको सर्वत्र विरोध भई रहेको छ। हालको गृहमन्त्री रवी लामेछानेको सहकारी ठगीको बारेमा कान्तिपुरले सम्प्रेसन गरेको समाचारको प्रतिसोद्ध साधन सिरोहियालाई पक्राउ गरिएका भन्दै विश्व भरी नै विरोध भई रहेको छ। सत्तामा बसेर सत्ताको आडमा खास गरी प्रेसमा हमला गर्नु डण्डा चलाउनु घोर आपत्ति जनक छ। शंकाको आधारमा पक्राउ गरी अनुसन्धान गर्नु भन्दा सम्पूर्ण प्रमाण जुटाएर मात्र पक्राउ गर्ने वानी नेपाल सरकारले बसाउन जरुरी छ।

संसदीय छानबिन समिति बनाउन माथापच्चिसी किन ?

सोमबहादुर थापा

सत्ताधारी दलका नेताहरूले छानबिन समिति बनाउन आनाकानी गर्नु औचित्यपूर्ण देखिँदैन।

उपप्रधानमन्त्री एवं गृह मन्त्री रवि लामिछानेमाथि प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले सहकारीको रकम हिनामिना गरेको जिकिरसहित संसदीय छानबिन समिति बनाउन माग गर्दै संसदका काम कारबाही अवरुद्ध पारेको छ। प्रमुख प्रतिपक्षी दल, जसलाई 'वैटिंग गभर्मेन्ट' पनि भनिन्ने गरिन्छ। यस अर्थमा प्रमुख प्रतिपक्षी दलले उठाएका विषय वस्तुलाई सत्ताधारी दलहरूले हल्का रुपले हेर्न मिल्ने देखिँदैन।

संघीय संसदका कामकार बाही अवरुद्ध हुन दिने कि छानबिन समिति बनाएर संसदीय काम कारबाही अघि बढाउने भन्ने कुरा सत्ताधारी दलका नेताहरूले सोच्नुपर्ने देखिन्छ। यसअर्थमा सत्ताधारी दलका नेताहरूले संसदीय छानबिन समिति बनाउन आनाकानी गर्नु ठीक होइन।

यस्ता विषयमा छानबिन समिति बनाउँदै समस्यालाई समयमै समाधान गर्नु संसदीय अभ्यासका सामान्य मामिला हो। संसदीय छानबिन समिति बनाएर सत्य तथ्य बाहिर ल्याउँदा एकातिर संघीय संसदको मर्यादा र गरिमा बढ्न जान्छ भने अर्कातिर गृहमन्त्री रवि लामिछानेलाई पनि आफनो भनाइ राख्ने अवसर मिल्न जान्छ। यस्मा सत्ताधारी दलका नेताहरूले छानबिन समिति बनाउन आनाकानी गर्नु औचित्यपूर्ण देखिँदैन। यस्मा सत्ताधारी दलका नेताहरूले माथिपच्चिसी गरिरहनुपर्ने पनि देखिँदैन।

संघीय संसद देशको एक मात्र नीति निर्माण गर्ने संवैधानिक संस्था हो। जनताको करबाट यो संस्था सञ्चालित छ। संघीय संसदका काम कारबाहीहरूलाई अवरुध्द गर्नु भनेको गरीब जनताले तिरेको कर रकमको दुरुपयोग गर्नु हो। जनताको करको दुरुपयोग गर्दै संघीय संसदलाई अवरुद्ध हुने काम कुनै पनि दलले गर्न हुँदैन। यसो गर्दा सार्वभौम जनताको अपमान पनि गरेका ठहरिन्छ।

यतिखेर सहकारी संस्था लगायत सबै क्षेत्रमा विकृति, विसंगति, अनियमितता, बेरुजु र भ्रष्टाचार ब्याप्त छ। यस्तो अवस्थामा संघीय संसदलाई गतिशील र प्रभावकारी बनाउनु जरुरी छ भन्ने संघीय संसदका सबै सदस्यहरूले गम्भीर रुपमा सोच्नुपर्ने अवस्था छ।

प्रमुख प्रतिपक्षी दलले उठाएका विषयहरूमा संसदीय छानबिन समिति गठन गरी छानबिन गर्नु संघीय संसदलाई बन्धक बनाउनु भन्दा राम्रो र बुद्धिमानी कदम हुन जान्छ। संघीय संसदलाई बनधक बनाएर कुनै दलले पनि राजनीति गर्नु राम्रो मानिँदैन।

आमचुनाव हुनासाथ तत्कालीन प्रमुख प्रतिपक्षी दल एमालेले पनि बेतुकको विषयमा महिनौंसम्म संघीय संसदको काम कारबाही अवरुद्ध गरेको थियो। एकातिरको रीसले संघीय संसदका कामकार बाही अवरुद्ध गर्नु या गराउनु कुनै पनि किसिमले उचित मान्न सकिँदैन।

सहकारी पीडितको संख्या ठूलो छ। सहकारी संस्थाबाट ऋृण लिएर समयमै ऋृणको साँवा व्याज नतिर्दा यो समस्या आएको हो। अर्कातिर संचालकहरूले मनमौजी रकम चलाउँदा समस्या आएको हो। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीकी एकजना सदस्यको नाम पनि सहकारीबाट ऋृण लिएर ऋृण समयमै भुक्तानी नगरेको विषय आएको छ।

अरु पार्टीका प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाका सदस्य तथा केन्द्रीय एवं स्थानीय नेताहरूको नाम पनि भोलि थपिँदै जाला। यो अर्कै कुरा हो।

तर आजको मुख्य विषय गृहमन्त्री रवि लामितछाने र अन्य दलका सदस्यहरूले सहकारीको रकम हिनामिना वा दुरुपयोगकाबारेमा संसदीय छानबिन समिति बनाउन सत्तापक्ष र प्रमुख प्रतिपक्षी दलबीच विवाद देखिनु आश्चर्यजनक छ। समिति बन्दा गृहमन्त्रीलाई पनि स्पष्ट कुरा राख्ने र स्वच्छ छु भन्ने देखाउने यो सुवर्ण अवसर हुनेछ।

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल लगायत सरकारका अधिकांश मन्त्रीहरू सहकारी समस्या समाधानमा सरकारले ध्यान दिनुपर्छ भन्नेमा जोड दिन्छन्। तर संसदीय छानबिन समिति बनाउन आलटाल गर्छन्। यो परस्पर विरोधी कुरा हो।

हालै अष्ट्रेलियाका प्रधानममन्त्री एन्थोनी अल्वानीजले सिड्नीमा महिलामाथि हुने हिंसालाई राष्ट्रिय संकटको रुपमा लिनुपर्ने बताएका छन्। उनको यो सम्वोधनले गर्दा पनि महिला माथि हुने हिंसात्मक गतिविधिमा संलग्न हुनेहरू माथि निश्चय नै मनोवैज्ञानिक असर पर्नेछ।

तसर्थ, संघीय संसदमा कुनै पनि विषय उठिसकेपछि समिति बनाएर छानबिन गर्नु संसदीय अभ्यासको सामान्य नियम हो।

पञ्चायतकालमा सरकारी लगानीमा स्थापित सहकारी संस्थाहरू छोटो अवधिमै असफल हुन पुगे। सरकारी निकायसँग ब्यवस्थापन क्षमता र दक्षता नभएको देखियो। सरकारी रकम र साधन र स्रोतको अनेक निहुँमा दुरुपयोग र हिनामिना गर्ने प्रवृत्ति हावी हुँदै गएको छ। त्यसैले त्यतिबेला सरकारी स्वामित्वमा स्थापित सहकारीहरू चाँडै नै समाप्त भएर गए। तर केहीले राम्रो काम पनि गरेका थिए।

यतिखेर सरकारले तीन खम्बे सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रसम्बन्धी आर्थिक नीति अंगाल्ने विषय संविधानमै उल्लेख छ।

नीतिअनुसार, सर्वसाधारण जनताले आफूखुसी गठन गरेका सहकारीहरूमा सरकारी लगानी छैन। यस्ता सहकारी संस्थाहरूमा सहकारीका सञ्चालक र कर्मचारीहरूको मिलिमतोबाट धेरै रकम हिनामिना भएका तथ्य बाहिर आइरहेका छन्। अधिकांश सहकारी संस्थाहरू डुबेका पनि छन्।

सबै सहकारीहरूमा देखिएका समस्याको मूलकारण सहकारीबाट लिएको ऋृणको साँवा-व्याज समयमै नतिर्नु हो। अन्य वित्तीय सैथा र बैंकहरूको पनि यस्तै गम्भीर अवस्था छ।

सहकारी संस्थाहरूको भाखा नाघेको ऋृणको सावा-व्याज धितो लिलाम गरी असूल उपर गर्नु र बचतकर्ताहरूको रकम फिर्ता दिनु नै सबभन्दा उत्तम

वांकी ५ पेजमा...

साप्ताहिक राशिफल

मेष (चु,चे,चो,ला,लि,लु,ले,लो,अ) : तपाईका विरोधीहरु परास्त हुनुकासाथै मान सम्मान समेत मिल्ने योग रहको छ। यूवायूवतीहरुको लागि नयांजीवन साथी मिल्ने छ।

वृष (इ,उ,ए,ओ,वा,वि,वु,वे,वो) : आर्थिक पक्ष राम्रोरहेकाले व्यापार व्यवसायवाट राम्रै नाफा मिल्ने तथा परिवारिक सुख प्राप्तीको योग समेत रहेको छ।

मिथुन (क,कि,कु,घ,ङ,छ,के,को,ह) : आफन्त जनसंग खटपट मनमुटाउ गराउने योग छ। दाम्पत्य तथा प्रेमको विषयमा सामान्य अप्ठ्यारो हुने योग छ।

कर्कट (हि,हु,हे,हो,डा,डि,डु,डे,डो) : मनमा अनावश्यक तर्ककतर्कले डेरा जमाउने योग देखिन्छ। गरेको काम अरुले काट्न सक्ने देखिएकाले विचार पुऱ्याएर काम गर्नुहोला।

सिंह (मा,मि,मु,मे,मो,टा,टि,टु,टे) : विद्याथीवर्गका लागि पढाईमा गहिरो लगाउ हुनुका साथै बौद्धिक क्रियाकलापमा सहभागी हुने प्रवल सम्भावना छ।

कन्या (टो,प,पी,पू,ष,ण,ठ,पे,पो) : शाररीक अवस्थाका साथै आलश्य बढ्ने योग रहेको छ। नाना तरहका अनावश्यक विषयलेमानसिक तनाव उत्पन्न गराउने देखिनछ।

तुला (रा,री,रु,रे,रो,ता,ती,तु,ते) : पारिवारिक चिन्तालेसताउने योग रहेको छ। भने उत्तरार्द्धमा सामान्य वादविवाद पर्नै सम्भावना रहेको छ।

वृश्चिक (तो,ना,नि,नू,ने,नो,या,यि,यू): आर्थिक पक्ष सवल रहेको छ। आत्मवल तथा पराक्रम बढेर जानाले प्रशस्त कार्य सम्पादन गर्ने क्षमता बढ्ने छ।

धनु (यो,भा,भी,भू,ध,फा,ढ,भे) : मेवा मिष्ठानका परिकार प्राप्त हुने वेला छ। कृषि तथा कृषिजन्य व्यवसायमा लाभ **हुने प्रवल सम्भावन देखिन्छ।**

मकर (भो,जा,जी,जू,जे,ख,खि,खू,खे,गा,गी) : महिनाको पुर्वाद्धमा मिसत्रहरुसंग धनमाल तथा मनोरञ्जनको अवसर मिल्ने छ। भने उत्तरार्द्धमा मान क्षति र अपमान आउन सक्ने छ।

कुम्भ (गु,गे,गो,सा,सी,सु,से,सो,द) :सामाजिक कार्यमा सहभागी हुनुका साथै भोजभतेरमा तथा रमाइलो मात्रको सुवर्ण अवसर मिल्ने प्रवल सम्भावना रहेको छ।

मीन (दी,दु,थ,झ,ञ,दे,दो,च,ची) : शत्रुहरुको शिर निहुरिनेछ। भने वादविवादमा विजय मिल्ने योग रहेको छ। पेट,आंखा तथा सामान्य शारीरिक अस्वस्थ्यता देखापर्ने छ।

केही महत्व पूर्ण टेलिफोन नम्बरहरु

दमकल

बिराटनगर बारुणयन्त्र ४२००००
इटहरी बारुणयन्त्र ५८०१०१
धरान बारुणयन्त्र ५२०१९९
इनरुवा बारुणयन्त्र ५६०१०१
दमक बारुणयन्त्र ०२३-५८०१०१
भद्रपुर बारुणयन्त्र ०२३-५२०१०१

एम्बुलेन्स सेवा

जिविस मोरङ ५३६३५३
नेरेसो रंगेली ५८००४८
बिराटनगर उपमनपा ५२२२३६

अस्पताल

कोशी अ.अ.इमरजेन्सी ५२४२३४
रंगेली अस्पताल ५८००४८
आँखा अस्पताल ५२३७०६
सुरक्षा अस्पताल प्रा.लि.
०२१-५३६९४१, ५२२८७७
एम्बुलेन्स ९८०२७५३७१७,
९८०२७५३७०६

प्रहरी

पूर्वाञ्चल क्षे.प्र.कार्यालय
०२१-४३५००१
जिल्ला प्रहरी कार्यालय
५३०३५८, ५२३९०१,१००
नगर प्र.का.. बिराटनगर
५२१८५०, ५३०३६७, ११०,
इ.प्र.का. रंगेली
८०१००८०१३०
इ.प्र.का. उर्लाबारी
०२१-५४०००२
सिमा प्रहरी चौकी
०२१-४३५८४०

राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालयद्धारा जारी २०८०-०८१ को प्रादेशिक कुल गार्हस्थ उत्पादन

१. परिचय

अर्थतन्त्रका विविध पक्षलाई मापन गरी आर्थिक नीति निर्माण गर्न तथा आर्थिक विकासका गतिविधिको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नका लागि राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले नियमित रुपमा राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन लगायत समष्टिगत आर्थिक सूचक तथा त्यससँग सम्बन्धित तथ्याङ्क विगत छ दशकदेखि निरन्तररूपमा सार्वजनिक गर्दै आएको छ । यसै क्रममा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक राष्ट्रिय लेखाका प्रारम्भिक अनुमान प्रकाशन गरिसकेको छ। छ। यी अनुमानहरू राष्ट्रिय लेखा प्रणाली (System of National Accounts, 2008) को मार्गदर्शन अनुशरण गरी तयार गरिएको छ। यसैगरी अन्तर्राष्ट्रिय स्तरीय औद्योगिक वर्गीकरणको चौथो संस्करण (NSIC rev 4) अनुसारका २१ ओटा औद्योगिक क्षेत्रहरूमध्ये २० ओटा क्षेत्रलाई १८ ओटा समूहमा समावेश गरी राष्ट्रिय तहका कुल मूल्य अभिवृद्धि अनुमान गरिएको छ ।

देशको शासन प्रणालीमा भएको परिवर्तन पश्चात् प्रादेशिक तहमा भएको आर्थिक गतिविधिको मापन गर्न र प्रदेशमा देखिएका सामाजिक तथा आर्थिक विभेदलाई न्यून गर्न आवश्यक नीति निर्माण गर्न र विकासका गतिविधिलाई प्रभावकारी बनाउन प्रदेशस्तरको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अत्यावश्यक हुन्छ । यही विषयलाई हृदयाङ्गम गर्दै कार्यालयले समष्टिगत आर्थिक सूचकमध्येको महत्वपूर्ण सूचक प्रदेशस्तरको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुमान गर्ने कार्य आ.व. २०७५/७६ देखि शुरु गरेको थियो । यही क्रमको निरन्तरता स्वरूप आ.व. २०८०/८१ का लागि प्रदेशस्तरको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन लगायतका केही प्रमुख आर्थिक सूचक निर्माण गरी प्रकाशन गरिएको छ । प्रादेशिक राष्ट्रिय लेखा अनुमानका लागि विश्व प्रचलित विधि Top–down पद्धतिको अनुशरण गरिएको छ । जसअनुसार उत्पादन पद्दती अनुरूप राष्ट्रिय तहमा अनुमान गरिएको प्रत्येक औद्योगिक क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिलाई उपयुक्त सूचकका आधारमा विभाजन गरी प्रदेश तहको कुल मूल्य अभिवृद्धि अनुमान गरिएको छ। सम्पूर्ण औद्योगिक क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको योगफललाई प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (Provincial Gross Domestic Product – PGDP को रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रादेशिक अनुमान प्रचलित मूल्य र स्थिर मुल्य दुवैमा मापन गरी सार्वजनिक गरिएको छ। प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनबाट अर्थतन्त्रको आकार अनुमान गरिन्छ भने स्थिर मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनबाट आर्थिक वृद्धिदर अनुमान गरिन्छ। हाल प्रकाशित स्थिर मूल्यका अनुमान आ.व. २०६७/२०६८ को मूल्यमा आधारित छन् ।

राष्ट्रिय लेखा अनुमान गर्ने क्रममा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि पहिलो छ देखि नौ महिनासम्मका उपलब्ध आँकडा तथा सूचना प्रयोग गरी बाँकी अवधिको अवस्था सामान्य रहने अपेक्षा सहित तथ्याङ्कीय विधिबाट राष्ट्रिय लेखाका प्रारम्भिक अनुमान तयार गरिएको छ । त्यसैगरी उपलब्ध तथ्याङ्कका आधारमा अघिल्लो आ.व. २०७९/८० को संशोधित अनुमान र त्योभन्दा अघिल्लो आ.व. २०७८/७९ को अन्तिम तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको छ ।

२. अर्थतन्त्रको आकार र प्रादेशिक योगदान

चालु आ.व. २०८०/८१ मा राष्ट्रिय वार्षिक कुल गार्हस्थ उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा करिब ५७ खर्ब ५ अर्ब हुने अनुमान गरिएकोमा बागमती प्रदेशले ३६.४ प्रतिशत, कोशी प्रदेशले १५.८ प्रतिशत, लुम्बिनी प्रदेशले १४.३ प्रतिशत, मधेश प्रदेशले १३.१ प्रतिशत, गण्डकी प्रदेशले ९.१ प्रतिशत, सुदुर पश्चिम प्रदेशले ७.१ प्रतिशत र कर्णाली प्रदेशले ४.३ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत आ.व. २०७९/८० को संशोधित अनुमानबमोजिम कुल गार्हस्थ उत्पादनमा प्रादेशिक योगदान सिमान्त रूपमा मात्र परिवर्तन भएको छ। गत वर्षको तुलनामा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कोशी, मधेश, कर्णाली र सुदुर पश्चिमको योगदान सिमान्त रूपमा घटेको छ भने बाँकि प्रदेशको योगदान सिमान्त रूपमा बढेको छ । चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि प्रारम्भिक अनुमान गरिएको प्रादेशिक अर्थतन्त्रको आकार चित्र १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३. प्रादेशिक आर्थिक वृद्धिदर

चालु आ.व. २०८०/८१ को प्रारम्भिक अनुमानबमोजिम उपभोक्ताको मूल्यमा प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर सबैभन्दा धैरै (४.५५ प्रतिशत) गण्डकी प्रदेशमा र त्यसपछिको धैरै (४.०५ प्रतिशत) लुम्बिनी प्रदेशमा देखिन्छ। त्यसैगरी, सबैभन्दा थोरै वृद्धिदर (३.३९ प्रतिशत) कर्णाली प्रदेशमा हुने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। उपभोक्ताको मूल्यमा राष्ट्रिय कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर ३.८७ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएकोमा गण्डकी, लुम्बिनी र बागमती प्रदेशको राष्ट्रिय वृद्धिदरभन्दा धैरै र बाँकि प्रदेशको राष्ट्रिय वृद्धिदरभन्दा थोरै हुने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ । आ.व. २०८०/८१ को प्रारम्भिक अनुमान, आ.व. २०७९/८० को संशोधित अनुमान तथा आ.व. २०७८/७९ को अन्तिम तथ्याङ्कबमोजिमको प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चित्र २ मा प्रस्तुत गरिएको छ। जसअनुसार सबै प्रदेशमा आ.व. २०७८/७९ को वृद्धिदरभन्दा आ.व. २०७९/८० को वृद्धिदर कम देखिन्छ भने आ.व. २०७९/८० को वृद्धिदरभन्दा आ.व. २०८०/८१ को वृद्धिदर धैरै रहेको देखिन्छ ।

३. औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको प्रादेशिक कुल मूल्य अभिवृद्धि तथा वृद्धिदर

औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको आर्थिक क्रियाकलापलाई हेर्दा गत आ.व. र यस आ.व.मा बागमती प्रदेश बाहेक सबै प्रदेशमा कृषि क्षेत्रको योगदान सबैभन्दा बढी देखिन्छ भने बागमती प्रदेशमा थोक तथा खुद्रा व्यापार क्षेत्रको योगदान सबैभन्दा बढी देखिन्छ । चालु आ.व. २०८०/८१ मा राष्ट्रिय तहमा दोस्रो हिस्सा ओगटेको व्यापार क्षेत्रले मधेश प्रदेशमा पनि दोस्रो हिस्सा नै ओगटेको देखिन्छ । त्यसैगरी, बागमती प्रदेशमा घरजग्गासम्बन्धी कारोवार तथा आफ्नै आवास सेवाको हिस्सा दोस्रो स्थानमा रहेको छ। कोशी, गण्डकी, लुम्बिनी, कर्णाली र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा क्षेत्रको योगदान दोस्रो स्थानमा रहेको देखिन्छ। बागमती र मधेश प्रदेश बाहेक सबै प्रदेशहरूको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्रियाकलापको योगदान सबै भन्दा न्यून देखिन्छ भने वागमतीमा पानी आपुर्ती तथा फोहर व्यवस्थापनसम्बन्धी क्रियाकलाप र मधेशमा खनिज तथा उत्खनन् क्रियाकलापको योगदान सबैभन्दा न्यून देखिन्छ ।

चालु आ.व. २०८०/८१ को औद्योगिक वर्गीकरणअनुसार औद्योगिक क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर राष्ट्रिय तहमा आवास तथा भोजन सेवाको सबैभन्दा धैरै (२१.८४ प्रतिशत) रहने प्रारम्भिक अनुमान गरिएकोमा लुम्बिनी प्रदेश वाहेक अन्य सबै प्रदेशको सबैभन्दा धैरै वृद्धिदर यही क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । लुम्बिनी प्रदेशमा विद्युत क्षेत्रको वृद्धिदर सबैभन्दा धैरै देखिन्छ । त्यसैगरी सुदुरपश्चिम र कोशी प्रदेशमा उद्योग (Manufacturing) क्षेत्रको वृद्धिदर सबैभन्दा न्यून रहेको देखिन्छ भने अन्य प्रदेशमा निर्माण क्षेत्रको वृद्धिदर सबैभन्दा न्यून देखिन्छ। निर्माण क्षेत्रको वृद्धिदर सबै प्रदेशमा ऋणात्मक देखिन्छ भने उत्पादनमूलक उद्योग क्षेत्रको वृद्धिदर कर्णाली प्रदेश बाहेक अन्य प्रदेशमा ऋणात्मक देखिन्छ। राष्ट्रिय तहमा पनि यी दुई क्षेत्रको वृद्धिदर ऋणात्मक रहने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ ।

४.१ कोशी प्रदेश

कोशी प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिब रु. ९ खर्ब ३ अर्ब हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७९/८० मा करिब रु. ८ खर्ब ४९ अर्ब रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा १५.८४ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। गत आ.व. २०७९/८० मा यस प्रदेशले १५.८८ प्रतिशत योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ। त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चालु आ.व. २०८०/८१ मा ३.५१ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा २.१३ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ । चालु आ.व. २०८०/८१ मा कोशी प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धैरै (३२.८० प्रतिशत) योगदान कृषि, वन तथा मत्य क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.३२ प्रतिशत) योगदान प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ । गत आ.व. २०७९/८० मा पनि कृषि क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (३२.६८ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.३१) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। कोशी प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सबैभन्दा धैरै (२२.३२ प्रतिशत) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-२.६७ प्रतिशत) उत्पादन मुलक उद्योग क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, गत आ.व. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सबैभन्दा धैरै (२६.३० प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-२.९६ प्रतिशत) थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ।

४.२ मधेश प्रदेश

मधेश प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिब रु. ७ खर्ब ४८ अर्व हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७१/८० मा करिब रु. ७ खर्ब ३ अर्व रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा १३.१२ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । गत आ.व. २०७९/८० मा यस प्रदेशले १३.१४ प्रतिशत योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ। त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चालु आ.व. २०८०/८१ मा ३.७८ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा १.५० प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ । चालु आ.व. २०८०/८१ मा मधेश प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धैरै (३५.१९ प्रतिशत) योगदान कृषि, वन तथा मत्य क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.१५ प्रतिशत) योगदान खानी तथा उत्खनन् क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत आ.व. २०७९/८० मा पनि कृषि क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (३४.८१ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र खानी तथा उत्खनन् क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.१६) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। मधेश प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सबैभन्दा धैरै (२१.९५ प्रतिशत) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको

वांकी ४ पेजमा...

संचारकर्मी माथि आक्रमण गर्ने शिक्षकलाई कार्वाही गर्न माग

वीरगन्ज । पटक पटक विवादमा मुछिएका शिक्षक दिनेश चौरसीया र शिक्षिका दिप्ती यादवले पत्रकार माथी आक्रमण गरेका छन ।

आईतबार उनीहरु कार्यरत रहेको वीरगन्ज महानगरपालिका ३१ कोनियामा रहेको श्री लक्ष्मी देवी बाबुबाल हंसबाहिनी माध्यमिक विद्यालयमा भएको बेथीति र भ्रष्टचारको समाचार संकलन गर्न पुगेका संचारकर्मी सुरेन्द्र प्रसाद यादवलाई शिक्षक चौरसीया र यादवले आक्रमण गरेको भिडियो समाजिक संजालमा भाईरल हुन पुगेको छ ।

शिक्षण पेसामा आवद्ध व्यक्तिहरुबाट संचारकर्मीलाई समाचार संकलनमा अवरोध पुरर्याइ आक्रमण गर्ने घटना प्रति नेपाल पत्रकार महासंघ पर्साले गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ । सार्वजनिक महत्वको बिषयबस्तुमा भएको बेथिति र अनियमिततालाई प्रकाशमा ल्याउन संचारकर्मीलाई कुनैपनि बहानामा निषेध र आक्रमण गर्ने कार्य निन्दनीय रहेको ठहर गर्दै महासंघ पर्साका अध्यक्ष अनुप तिवारीले बिज्ञप्ती मार्फत दोषि शिक्षक शिक्षिकालाई कानुनी दायरामा ल्याई कारवाही गर्न सम्बन्धित पक्ष समक्ष माग गरेको छ ।

शिक्षण पेसामा लागेका चौरसीया र यादव यस अगाडी पनि विभिन्न विवादमा मुछिएको व्यक्ति हुन । उनीहरुलाई वीरगन्ज महानगरको शैक्षिक प्रशासन महाशाखा र स्थानीय प्रशासनले कडा कारवाही गर्नु पर्ने महासंघले माग गरेको छ । विद्यालय परिसरमा पुगेका संचारकर्मी यादवलाई कसको अनुमतिमा आएको प्रश्न गर्ने प्रधानाध्यापक चौरसीया र ईटा प्रहार गर्ने सहप्रधानाध्यापक यादवको उछृख्लताले स्वतन्त्र प्रेस माथीको ठाडो हस्तक्षेप भएको महासंघले जनाएको छ ।

समाजिक संजालमा भाईरल भिडियोमा शिक्षिका यादवले स्वंय ईटा प्रहार गरेको र प्रधानाध्यापक चौरसीयाले अवरोध गर्नुको साथै विद्यार्थीहरुलाई संचारकर्मीलाई कुट्न निर्देशन गरेको प्रष्ट संग देखिन्छ । तसर्थ दुबै शिक्षकमाथी कानुन अनुसारको कारवाही गरी शिक्षण पेसामा अराजकहरुलाई नियन्त्रण गर्न र प्रेस स्वतन्त्रताको रक्षा गर्न सम्बन्ध सबै पक्षमा महासंघले आग्रह गरेको अध्यक्ष तिवारी द्धारा हस्ताक्षरित बिज्ञप्तीमा उल्लेख छ ।

हार्दिक अनुरोध

- सार्वजनिक स्थानमा छाडा चौपाया नछाडौ ।
- बाळश्रमको प्रयोग नगरौं ।
- आफ्नो घर परिसरमा कम्तिमा २ वटा बहु वर्षीय रुख विरुवा रोपौं ।
- भूकम्प प्रतिरोधि घर निर्माण गरौ ।
- अनुमति लिएर मात्र पसल व्यवसाय संचालन गरौं र वार्षिक नविकरण गरौं ।
- धर्म, संस्कृतिको संरक्षण गरौं ।
- सार्वजनिक स्थानमा फोहर नफालौ । गाउँलाई सफा राखौ ।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्नो ठाउँबाट काम गरौ ।
- जेष्ठ नागरिकहरुलाई उचित स्याहार सुसार सहित सम्मान गरौं ।

कानेपोखरी गाउँपालिकाको कार्यालय मोरंग, कोशी प्रदेश

राष्ट्रिय तथ्यांक...

र सबैभन्दा थोरै (-२.१९ प्रतिशत) निर्माण क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, गत आ.व. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (१५.६९ प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-३.३६ प्रतिशत) थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ ।

४.३ बागमती प्रदेश

बागमती प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिब रु. २० खर्ब ७५ अर्ब हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७९/८० मा करिव रु. १९ खर्व ३८ अर्व रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा ३६.३६ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । गत आ.व. २०७९/८० मा यस प्रदेशले ३६.२२ प्रतिशत योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ। त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चालु आ.व. २०८०/८१ मा ३.९६ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा १.७७ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. २०८०/८१ मा वागमती प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धेरै (२१.५३ प्रतिशत) योगदान थोक तथा खुद्रा व्यापार, मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.२८ प्रतिशत) योगदान पानी आपुर्ति तथा फोहर व्यवस्थापन क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत गत आ.व. २०७९/८० मा पनि थोक तथा खुद्रा व्यापार, मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (२१.९८ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र पानी आपूर्ति तथा फोहर व्यवस्थापन क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.३० प्रतिशत) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। वागमती प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२०.९३ प्रतिशात) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-२.७१ प्रतिशत) निर्माण क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, गत आ.व. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (१८.७० प्रतिशत) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-२.९८ प्रतिशत। थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ ।

४.४ गण्डकी प्रदेश

गण्डकी प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिव रु. ५ खर्ब १७ अर्ब हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७९/८० मा करिब रु. ४ खर्ब ८४ अर्ब रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा ९.०६ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। गत आ.व. २०७९/८० मा पनि यस प्रदेशले ९.०६ प्रतिशत नै योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ । त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चालु आ.व. २०८०/८१ मा ४.५५ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा ३.३० प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. २०८०/८१ मा गण्डकी प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धेरै (२५.७२ प्रतिशत। योगदान कृषि, वन तथा मत्य क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.३१ प्रतिशत योगदान प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत गत आ.व. २०७९/८० मा पनि कृषि क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (२५.४३ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.३१) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। गण्डकी प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२२.८४ प्रतिशत) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-१.९६ प्रतिशत) निर्माण क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, गत आ.व. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२१.९७ प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-२.७६ प्रतिशत) योक तया खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ ।

४.५ लुम्बिनी प्रदेश

लुम्बिनी प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिब रु. ८ खर्ब १४ अर्ब हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७९/८० मा करिब रु. ७ खर्ब ६४ अर्ब रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा १४.२६ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। गत आ.व. २०७९/८० मा यस प्रदेशले १४.२९ प्रतिशत योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ। त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चालु आ.व. २०८०/८१ मा ४.०५ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा १.९९ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. २०८०/८१ मा लुम्बिनी प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धेरै (२९.६३ प्रतिशत) योगदान कृषि, वन तथा मत्य क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.३४ प्रतिशत) योगदान प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत गत आ.व. २०७९/८० मा पनि कृषि क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (२९.२७ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.३३ प्रतिशत) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। लुम्बिनी प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२८.९३ प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-१.४३ प्रतिशत) उत्पादनमूलक उद्योग क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । त्यसैगरी, गत आ.व. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२०.५७ प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-३.१४ प्रतिशत) थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ।

४.६ कर्णाली प्रदेश

कर्णाली प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिब रु. २ खर्ब ४४ अर्ब हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७९/८० मा करिब रु. २ खर्ब २९ अर्ब रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा ४.२८ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। गत आ.व. २०७९/८० मा पनि यस प्रदेशले ४.२८ प्रतिशत नै योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ । त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर बालु आ.व. २०८०/८१ मा ३.३९ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा १.९६ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. २०८०/८१ मा कर्णाली प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धेरै (२९.५१ प्रतिशत) योगदान कृषि, वन तथा मत्य क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.१७ प्रतिशत) योगदान प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत गत आ.व. २०७९/८० मा पनि कृषि क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (२९.३२ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.१६) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। कर्णाली प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२२.५२ प्रतिशत) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (०१.०२ प्रतिशत) निर्माण क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, गत आ.ब. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२१.८७ प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (२.३१ प्रतिशत) थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ।

४.७ सुदुरपश्चिम प्रदेश

सुदुरपश्चिम प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन उपभोक्ताको मूल्यमा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि करिब रु. ४ खर्ब ४ अर्ब हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ भने गत आ.व. २०७९/८० मा करिब रु. ३ खर्व ८१ अर्ब रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. मा यस प्रदेशले राष्ट्रिय तहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा ७.०९ प्रतिशत योगदान पुर्याउने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। गत आ.व. २०७९/८० मा यस प्रदेशले ७.१३ प्रतिशत योगदान पुर्याउने संशोधित अनुमान रहेको छ। त्यसैगरी, यस प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर चालु आ.व. २०८०/८१ मा ३.४१ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान र गत आ.व. २०७९/८० मा १.५२ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. २०८०/८१ मा सुदुरपश्चिम प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धेरै (३३.०० प्रतिशत) योगदान कृषि, वन तथा मत्य क्षेत्रको रहने र सबैभन्दा न्यून (०.१३ प्रतिशत) योगदान प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको रहने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ। गत गत आ.व. २०७९/८० मा पनि कृषि क्षेत्रको योगदान अग्रस्थान (३२.४५ प्रतिशत) मा हुने प्रारम्भिक अनुमान र प्रशासनिक सहयोगी सेवा क्षेत्रको योगदान अन्तिम स्थान (०.१२) मा रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। सुदुरपश्चिम प्रदेशमा क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (२२.३३ प्रतिशत) आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (-१.८२ प्रतिशत) उत्पादनुमुलक उद्योग क्षेत्रको हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, गत आ.व. २०७९/८० का लागि कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै (१७.८१ प्रतिशत) विद्युत क्षेत्रको र सबैभन्दा थोरै (२.९६ प्रतिशत) थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर भेहिकल मर्मत क्षेत्रको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ।

४. प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन

चालु आ.व. २०८०/८१ मा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन सबैभन्दा धेरै बागमती प्रदेशको र सबैभन्दा थोरै मधेश प्रदेशको हुने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ । गत आ.व. २०७९/८० मा पनि प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन सबैभन्दा धेरै बागमती प्रदेशको र सबैभन्दा थोरै मधेश प्रदेशको रहने संशोधित अनुमान गरिएको छ। चालु आ.व. २०८०/८१ मा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन यू.एस. डलरमा बागमती प्रदेशको २४८४, गण्डकी प्रदेशको १५५७, कोशी प्रदेशको १३३६, लुम्बिनी प्रदेशको ११५९, सुदुरपश्चिम प्रदेशको ११११, कर्णाली प्रदेशको १०६६ र मधेश प्रदेशको ८९२ हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । चालु आ.व. २०८०/८१ का लागि राष्ट्रिय तहमा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन यू.एस. डलरमा १४३४ हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ। यस हिसाबले बागमती र गण्डकी प्रदेश बाहेक अन्य प्रदेशको प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन राष्ट्रिय औषतभन्दा कम रहेको देखिन्छ। प्रादेशिक प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसम्बन्धी विस्तृत विवरण चित्र ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चुरे दोहनको समस्या लिएर मधेशवासी काठमाण्डौमा

विराटनगर, जेठ १० गते । चुरे दोहनको समस्य १२ बुद्धे समस्या लिएर मधेश प्रदेशको सप्तरी जिल्लादेखि पैदल यात्रा गरी २३ जनाको टोली २५ औं दिन काठमाण्डौ पुगेका छन् । उनीहरु वैशाख १७ देखि पैदलयात्रा शुरु गरेका थिए ।

चुरे पहान अतिक्रमण र ढुंगा गीट्टी निकालेर दोहन गरेपछि खानेपानीको स्रोत सुक्दै जाँदा आफूहरु काकाकुल हुनु परेको चुरे तथा वन जंगल संरक्षण अभियानका संयोजक सुनिल यादवको भनाई छ ।

चुरेमा भूमिहीनका नाममा भूमाफियाहरुले कब्जा गरिरहेको र त्यसको मार आफूहरुले खेप्नु परेको यादवको भनाइ छ । 'त्यो जग्गा सबै फिर्ता भएर वास्तविक भूमिहीन पहिचान गर्नुपर्‍यो । त्यसबाहेक त्यहाँ खुला चरिचरण, डढेलो नियन्त्रण गर्नु पर्ने टोलीको माग छ ।

पैदल यात्रामा सहभागी हरूले प्लास्टिक र टिनको भाँडोमा 'पानीका लागि रुख बचाऊँ, पानी दे सरकार, चुरे र वनको संरक्षण गर'लगायतका नारा उल्लेख गरेका छन् ।

अघिल्लो वर्ष पनि यही माग बोकेर ११ दिन हिँडेर काठमाडौं आएर सहमति गरेको तर सरकारले सहमति पालना नगरेपछि आफूहरु फेरि आन्दोलित हुनुपरेको यादवले बताए । काठमाण्डौ आईपुग्दा टोलीका साथीहरका खट्टा सुनिएको छ । 'हाम्रो पहिलो माग नै चुरे र त्यहाँको वन जोगाउनुपर्‍यो भन्ने हो ।

मोटरसाईकल चोरीमा संलग्न रहेको आरोपमा चार पक्राउ

बिराटनगर । झापा र मोरङको छुट्टाछुट्टै स्थानहरुबाट मोटरसाईकल चोरीमा संलग्न ७ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

मंगलवार झापाको कनकाई नगरपालिका-३ र ४ स्थितमा चोरीको मोटरसाईकलहरु रहेको भन्ने गोप्य सुचनाको आधारमा इलाका प्रहरी कार्यालय सुरुङ्गाबाट खटिएको प्रहरीको टोलीले झापाको कनकाई नगरपालिका-४ का १८ बर्षिय प्रियंक कडेल, २१ वर्षिय कृष्ण घिमिरे, १८ बर्षिय नबिन बस्नेत, १५ बर्षिय बालक र कनकाई नगरपालिका-३ का १८ बर्षिय सम्रिक चुडाललाई मेची ९ प ६४६१ नम्बरको ल्क र प्रदेश ३०२-००९ प ५२२१ नम्बरको सी आर ओओ एस फायर मोटरसाईकल सहित नियन्त्रणमा लिएको थियो ।

त्यस्तै मोरङको बिराटनगर महानगरपालिका-७ बाट प्रदेश १-०२-०४४ प ७०२९ र कोशी १८ प ८८६८ नम्बरको बिभिन्न कम्पनीको मोटरसाईकल चोरीमा संलग्न भारत विहारका २० बर्षीय साजिद रजा र २८ बर्षीय एहसान सेखलाई पक्राउ परेको छ ।

पक्राउ परेका उनिहरुको सम्बन्धमा सम्बन्धित प्रहरी कार्यालयहरुबाट थप अनुसन्धान भइरहेको छ ।

यो धुम्रपानको आदत सजिलो तरीकाले कहाँ छुट छ, पहिले सिग्रेट हामी फुक्छौ, फेरी सिग्रेट हामीलाई फुकि हाल्छ ।

परियोजनाको नाममा गैरकानुनी रुपमा चालइदै भारतीय गाडी

ट्राफिक प्रहरीको बेवास्ताले राजश्व प्रभावित

जितेन्द्र ठाकुर

विराटनगर । नेपाल र भारत बिच भएको बहुचर्चित कोशी सम्झौता अनुसार कोशी परियोजनाको काम गर्न भारतीय गाडी नेपालमा चलाउन पाइन्छ । नेपाली भुभागमा कोशी बाँधको मर्मतसम्भार गर्न आउने प्राविधिक र ठेकेदारले भन्सार शुल्क नतिरी भारतीय नम्बर प्लेटको गाडी नेपालमा कुदाउने सम्झौतामा उल्लेख छ ।

तर, पछिल्लो समयमा कोशी परियोजनामा काम गर्ने भन्दै भन्सार दस्तुर नतिरी कयौं भारतीय नम्बरका गाडीहरु चलाइने गरेको पाइएको छ । भन्सार शुल्क नतिरी झुटा विवरणका आधारमा कतिपय भारतीय गाडीहरु अनुमति नलिई नेपालमा चलिरहेको भए पनि ट्राफिक प्रहरीले त्यसलाई नियमन गर्न सकेको छै ।

अन डियुटी रहेको सूचना टाँसेर नेपालमा भारतीय गाडीहरु भन्सार बिनै चलाउने गरेको पाइएको सम्पर्क तथा भू-आर्जन कार्यालय विराटनगरका सहायक सह-भूआर्जन सम्पर्क अधिकृत विजयकुमार सिंहले जानकारी दिए ।

कोशीमा काम गर्ने ठेकेदारलाई कार्यक्षेत्र तोकेर निश्चित समयको लागि मात्रै आफूहरुले नेपालमा भारतीय गाडी कुटाउने अनुमतिको सिफारिस गर्ने गरेको उनले बताए । उनका अनुसार हाल सप्तरी र सुनसरीको विभिन्न क्षेत्रमा हुने गरेको र काम गर्ने ठेकेदारलाई आधा दर्जन गाडीको सिफारिस मात्रै गरेको छ ।

तर सिफारिसको म्याद सकिए पनि कोशी परियोजनाको अन ड्युटी लेखिएको सूचना राखेर सधैं नेपालमा गैरकानुनी रुपमा भारतीय गाडी कुटाउने गरेको उनले बताए । प्रहरी र ट्राफिक प्रहरीले निगरानी नगरिदिँदा गैरकानुनी रुपमा भारतीय गाडी नेपालमा बिना भन्सार व्यक्तिगत काममा प्रयोग हुने गरेको सहायक अधिकृत सिंहले बताए । केही दिनको अवधिमा सप्तरीको भारदहमा दुई जनालाई तीन वटा गाडी र एउटा मोटरसाइकलको सिफारिस गरेको जनाएको छ । तर परियोजनाको काम गर्ने गरेको भन्दै नेपाली सप्लार्यसहरुले समेत गैरकानुनी रुपमा नक्कली सिफारिसको सूचना टाँसेर गाडी कुटाउने गरेको बताइएको छ ।

सम्पर्क तथा भू-आर्जन कार्यालय विराटनगरले श्रीकार्यपालक अभियन्ता पूर्वी तटबन्ध प्रमण्डल बीरपुरको लिखितमरुपमा भारतीय गाडी तथा मोटरसाइकल कोशी योजनाको कार्यक्षेत्रमा आगमन गर्न अनुमति दिन्छ । कार्यआवश्यकता हेरी कोशी सम्झौताको दफा सात (७) अनुसार लिखित रुपमा बिना शुल्क भारतीय गाडी कुटाउन सकिने सिफारिस दिन्छ । सिंहका अनुसार म्याद सकिएसँगै नेपालमा भन्सार बिना गाडी कुटाउन मिल्दैन । तर कोशी परियोजना क्षेत्र भन्दा बाहिर पनि सोही सिफारिसमा गाडी कुटाउने गरेको छ उनले भने -'सम्झौता अनुसार म्याद सकिए पछि भन्सार कटाएर सवारी चलाउने हो भने उक्त सिफारिस टाँस गर्नु गैरकानुनी हुनजान्छ ।'

पटकपटक ट्राफिक प्रहरीलाई आग्रह गरे पनि नियन्त्रण हुन नसकेको उनले बताए । यस्तो कार्यले कोशी सम्झौताको उल्लंघन भएको उनको भनाइ छ ।

पछिल्लो समय भारत सहित कोशी टटियक्षेत्र का अगुवा र राजनीतिकर्मीहरु बढी दुरुपयोग गर्दै आएको बताइएको छ । कोशीमा मर्मत र सम्भार हुँदा चाहिने सामग्रीको सप्लाई गर्ने सप्लार्यसहरु पनि निजी चढ्न भारतीय गाडी किनेर परियोजनाको सिफारिस टाँसेर भारतीय गाडी कुदाउने गरेको सम्पर्क तथा भू-आर्जन कार्यालय विराटनगरले जनाएको छ ।

कतिपयले नक्कली सिफारिस बनाएको सूचना आएको छ सहायक अधिकृत सिंहले भने - 'कसले रोक्ने ? बदनामी हाम्रो हुँदै छ ।' उता ट्राफिक प्रहरी कार्यालय कोशीका प्रमुख सरोज पौडेलले सम्पर्क तथा भू-आर्जन कार्यालय विराटनगरले सिफारिस दिएको गाडीको नम्बर पठाए कारवाहीको दायरामा ल्याउन सजिलो हुने बताए । उनले भने 'अबका निगरानी बढाउँछौं तर सिफारिस दिएका सवारीको नम्बर हामीलाई उपलब्ध हुँदा सहज हुन्छ ।' हाम्रोमतबाट

लागुऔषध सहित सुनसरी, मोरंग र झापाबाट ८ पक्राउ

बिराटनगर । झापा, मोरङ र सुनसरी जिल्लाको छुट्टाछुट्टै स्थानहरुबाट लागुऔषध ब्राउनसुगर र नियन्त्रित औषधी सहित ९ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

आईतवार झापाको बिर्तामोड नगरपालिका-३ स्थितमा रहेको एक रेष्टुरेण्टमा लागुऔषध ब्राउनसुगरको किनबेच भईरहेको छ भन्ने बिषेश सुचनाको आधारमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय झापा र इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनीबाट खटिएको प्रहरी टोलीले बिर्तामोड-५ का २६ बर्षीय कुन्दन कुमार शर्मा र भारतिय नागरीक २३ बर्षीय रोहित मुखियालाई २० ग्राम ४०० मिलिग्राम ब्राउनसुगर सहित पक्राउ गरेको थियो ।

सोही दिन मोरङको रतुवामाइ नगरपालिका-२ स्थित इलाका प्रहरी कार्यालय डोरियाबाट खटिएको प्रहरी टोलीले भारतबाट नेपालतर्फ आउदै गरेको पैदल यात्री रतुवामाई-९ का २३ बर्षीय बिशाल थारु चौधरीलाई ट्रामाडोल, स्पास्मो र नाईट्राभेट गरि जम्मा ३५७ ट्याब्लेट नियन्त्रित औषधी सहित पक्राउ गरेको थियो । इलाका प्रहरी कार्यालय रानीबाट खटिएको प्रहरी टोलीले ३३ मिलिग्राम ब्राउनसगुर सहित बिराट नगर-१६ दरैयाबाट बिराट नगर-११ की ३२ बर्षीया कल्पना राजभण्डारीलाई पक्राउ गरेको थियो ।

त्यस्तै सुनसरीको हरिनगर गाउँपालिका-७ स्थित प्रहरी चौकी घुस्की र अस्थाई प्रहरी चौकी मोतीटप्पुबाट खटिएको प्रहरी टोलीले को. ३८ प ८८९२ र को. १३ प ४२४५ नम्वरको मोटरसाईकललाई रोकी चेकजाँच गर्दा उक्त मोटरसाईकलबाट श्रोत नखुलेको नेपाली नगद १० लाख ९ हजार २६० र भारु नगद १३० रुपैया, नियन्त्रित औषधी स्पासमो ३२ पिस गाँजा सहितको चिलिम १ थान र बिभिन्न कम्पनीको मोवाईल ५ थान बरामद गरेसगै मोटरसाईकलमा सवार देवानगंज-२ का २५ बर्षीय रहमान मियां, २४ बर्षीय सफराज मियां, २१ बर्षीय कुन्दन यादव, १९ बर्षीय विकास कुमार यादव र १८ बर्षीय प्रकाश कुमार यादवलाई नियन्त्रणमा लिएको थियो ।

पक्राउ परेका उनिहरुको सम्बन्धमा थप अनुसन्धान भईरहेको छ ।

कर तिरौं, राजश्व बढाऔं
कर तिर्नु कानूनी अधिकार मात्र नभएर सम्मान पाउने अवसर पनि हो । त्यसैले कर तिरौं देशको राजश्व बढाऔं ।
स्थायी लेखा नम्बर लिनुहोस ढुक्क भएर व्यवसाय सञ्चालन गर्नुहोस् ।
लेखा राखौं हिसाबमा भर, हचुवामै नतिरौं कर
कर्तव्य ठानेर कर तिरौं नव नेपाल निर्माणमा सहभागी बनौं ।
सामान किनौं गतिलो छानेर बिल मागौं अधिकार ठानेर ।
अन्तरिक राजश्व कार्यालय विराटनगर

संसदीय...

उपाय हो । नेपाल सरकारले यति निर्देशन दिए काफी हुन्छ । बाँकी काम सम्बन्धित सहकारी संस्थाले नै गर्छन् । सहकारी संस्थाहरूले धितो लिलाम गर्ने काममा कुनै किसिमको राजनीतिक र प्रशासनिक दबाब र प्रभाव भने हुनु हुँदैन ।

सहकारी संस्थाहरू संघीय सरकार र स्थानीय सरकारको चुपेवामा परेको देखिन्छ । दुई वटालाई मालिक मानेर सहकारी संस्था चलाउन हुँदैन । त्यसमा स्पष्ट नीति र निर्देशन कुनैले दिँदैनन् । यस अवस्थामा सहकारी संस्था दुर्घटनामा पर्नु अस्वभाविक पनि होइन । यसमा दुवै तहका सरकार जिम्मेवार देखिन्छन् ।

बचतकर्ताहरू रकम फिर्ता पाउन आन्दोलनमा लागेको देखिन्छ । उनीहरूको रकम फिर्ता गर्न गराउन सरकार र सरकरी निकाय तथा सहकारी संस्थाहरूले आनाकानी गर्न पनि हुँदैन । सहकारी संस्थाहरूलाई हालको संकटबाट मुक्त गराउनु नेपाल सरकारको प्रमुख दायित्वको सवाल पनि हो ।

केही सहकारी संस्थाहरूले राम्रो काम गरेको पनि पाइन्छ । सबै सहकारीलाई एउटै दृष्टिले हेर्न पनि मिल्दैन । राम्रो गर्ने सहकारीहरूलाई सरकारले पुरस्कृत पनि गर्नु आवश्यक छ । सहकारीका काम कारबाहीमा सरकारले अनुगमन नियमितरुपमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

नेपालको संविधानले संघीय संसदलाई राजनीति र सार्वजनिक नीति निर्माण र नीति, योजना, बजेट, कार्यक्रम र नीति र कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने मूल केन्द्र बनाएको छ । यो वास्तविकता बुझी संघीय संसदले पनि सहकारी संस्थाहरूको कानुनमा आवश्यक सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

नेपालको राजनीति खोला जस्तो बांगोटिंगो रुपमा चलेको छ । एकले अर्कोलाई धोका दिनु र सत्ता प्राप्ति गर्नुमात्र धेय बनेको छ ।

राजनीति त निश्चित आदर्श, सिद्धान्त, मूल्य मान्यता, नैतिकता र इमान्दारितामा चल्नु पर्ने हो । साथै यस्ले देशमा आर्थिक, सामाजिक, विकास, पूर्वाधार विकास, उद्योग, व्यापार व्यवसाय, कृषि, पर्यटन विकास, सूचना प्रविधिको विकास गरी राजगारीमापर्‍त आमजनताको आर्थिक स्तर बढाउन केन्द्रित हुनुपर्ने हो ।

सहकारी संस्थाहरूमा भाखा नाघेको ऋण अत्यधिक छ । हिनामिना र दुरुपयोग भएको ऋणको प्रतिसत पनि अनुमान गरे भन्दा धेरै बढी छ । नेपालमा सानालाई छानबिन र कारबाही गर्ने तर ठूलालाई केही नगर्ने प्रवृत्ति छ । कानूनको कार्यान्वयनमा यस्तो विभेद गर्न पाइँदैन र मिल्दैन पनि ।

यसमा नीतिगत निर्णयका खातिर पनि निष्पक्ष र स्वतन्त्र संसदीय छानबिन समिति बनाउनु राम्रो हुनेछ । सरकारले तत्काल सर्वदलीय संसदीय छानबिन समिति बनाएर आफूमाथि लागेको दाग हटाउनु पर्छ । यसमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी र स्वयम् गृहमन्त्री रवि लामिछानेले पनि पूर्ण सहयोग गर्नु जरुरी छ । (लेखक संघीय संसद् सचिवालयका पूर्व सचिव हुन्) १२खरीबाट

spj_thapa@yahoo.com

डढेलोबाट बचौं र बचाऔं ।
- सलाई, लाईटरजस्ता प्रज्वलनशील बस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाउँमा नराखौं,
- जगलमा सलाई तथा लाईटरको प्रयोग नगरौं र गर्ने पर्ने भए सावधानीपूर्वक प्रयोग गरी राम्रोसंग निभाऔं,
- सानो असावधानीले जंगलमात्र होईन आसपासका बस्ती समेत उजाड हुन सक्छन्,
- जन, धन र वनको संरक्षण गरौं,
सचेत बनौं, डढेलोबाट आफू पनि बचौं र अरुलाई पनि बचाऔं ।
कोशी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, सुनसरी, कोशी प्रदेश